Klik hier als u de nieuwsbrief niet kunt bekijken

Nieuwsbrief
Diocesane Instelling voor liturgische muziek Sint-Gregorius (DISG) in het bisdom Rotterdam

Jaargang 12, nummer 5, december 2021

Mededelingen
Agenda
Nieuwe aanwinsten
Muziek in de liturgie
Vacatures
Onderscheidingen
Colofon

Mededelingen

Beste lezers van de digitale nieuwsbrief ...

Voor u ligt al weer de laatste rondzendbrief van 2021.

Het bestuur van de Diocesane Instelling voor liturgische muziek Sint-Gregorius in het bisdom Rotterdam wenst u / jullie allen een zalig kerstfeest en een gezegend 2022 !

Ben Hillen

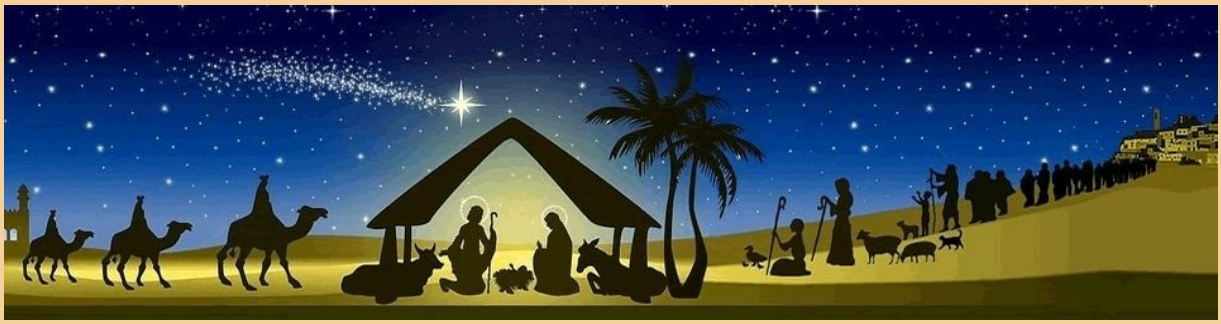

Carillon Lodewijkkerk te Leiden uitgebreid met vijf klokken

- Bisschop zegent nieuwe klokken –

Op 4 juli 2021 werd het gerestaureerde carillon en het nieuwe beiaardklavier van de Lodewijkkerk te Leiden officieel in gebruik genomen. Tijdens deze restauratie bleek dat er nog ruimte was voor vijf extra klokken. Gezien de relatief geringe omvang van 17 klokken, leefde er al langer bij het Leids Carillon Genootschap de wens om het carillon uit te breiden met vijf klokken, omdat er diverse chromatische tonen ontbraken. Door de genereuze steun van de St. Franciscus stichting, die vier klokken financierde en het bisdom Rotterdam die één klok financierde werd deze uitbreiding mogelijk.
De nieuwe klokken hebben een doorsnede die loopt van 30 tot 21 centimeter. De grootste

weegt 20 kilo, de kleinste 11 kilo. De klokken die er al sinds 1961 hangen hebben allemaal een naam. De vijf nieuwe klokken zijn vernoemd naar respectievelijk de Burgemeester van Leiden, Henri Johan Lenferink, het Leids Carillon Genootschap (de initiatiefnemer), de St. Franciscus stichting die vier klokken financierde, kerkbestuurder en vrijwilliger Jan Dingjan en de bisschop van Rotterdam, Mgr. Johannes van den Hende. Het bisdom Rotterdam financierde 1 klok.

Op zaterdag 30 oktober 2021. werden de vijf nieuwe klokken gezegend door de bisschop in de parochiezaal van de Lodewijkkerk. De vijf nieuwe klokken zijn gegoten door Koninklijke Eijsbouts in Asten.

Op 25 november 2021 zijn de vijf nieuwe klokken in de toren opgehangen en officieel in gebruik genomen door de stadsbeiaardier van Leiden, Levina Pors. Bij die gelegenheid speelde zij het officiële Leids Volkslied: Leiden, trots van Neerlands steden, Parel van het Hollands land.

Nieuwe Getijdenboek App

- Vijftig jaar Liturgia Horarum -

Op 17 april 1971 verscheen de Latijnse editie van het Getijdengebed (*Liturgia Horarum*) op instigatie van het Tweede Vaticaans Concilie, als resultaat van de liturgiehervorming, dit jaar vijftig jaar geleden. In 1990 verscheen pas de Nederlandse editie, *Getijdenboek. Gebeden voor elke dag*, intussen ruim 30 jaar geleden en in 2005 verscheen een verkorte editie, het *Klein Getijdenboek*.

Wie kennis wil maken met de rijke gebedstraditie van het volledige Getijdengebed heeft daartoe nu de mogelijkheid door het downloaden van de Getijdengebed app, beschikbaar voor zowel Apple als Android smartphones (zie: www.tiltenberg.org/getijdengebed). Via hetzelfde webadres is ook het Romeins Missaal beschikbaar met een smartphone app (www.tiltenberg.org/missaal).

Een paar kenmerken van de nieuwe getijdengebed app:

- via de website kan eenvoudig een word-bestand worden gemaakt ieder gebedsuur. Dit is een handige optie voor wie een gedrukte orde van dienst wil maken voor kerkgangers.
- via de app is er toegang tot alle getijdenvieringen van elke willekeurige datum tussen 2008 en 2028.
- het digitale getijdengebed bevat ook alle getijden voor overledenen.
- met uw persoonlijk account heeft u toegang tot alle teksten van lezingendienst, morgengebed, middaggebed, avondgebed en dagsluiting.
- ook alle gebeden voor de sterke tijden en de vieringen van de heiligen zijn opgenomen, inclusief de heiligen op de kalender van de Nederlandse kerkprovincie en van Vlaanderen.

Voor de muzikale vormgeving van het getijdengebed volgens *Liturgia Horarum* is op dit moment nog in voorbereiding een uitgave van *Nederlandse Getijden* bestaande uit de lauden en vespers voor alle zon- en feestdagen gecomponeerd door Gerard Lesscher volgens hetzelfde concept als dat van zijn *Nederlands Graduale* (zie http://www.nederlandsgraduale.nl).

Voor een getijdenviering met Gregoriaanse gezangen volgens *Liturgia Horarum* bestaat het *Antiphonale Romanum deel I/II* voor respectievelijk Lauden en Vespers.

Pater Nico Wesselingh osb overleden

In het Missiehuis in Teteringen overleed op zondag 3 oktober 2021 de Benedictijner pater Nico Wesselingh. Nico stamt uit een muzikale familie woonachtig in ons bisdom. Nico werd geboren in 1927 en deed zijn monastieke professie in 1954 in de Sint Paulusabdij van Oosterhout. Zijn priesterwijding volgde in 1959. Decennia was hij koorleider in de Paulusabdij. Hij investeerde veel tijd in de scholing van het gregoriaans zowel in zijn eigen abdij als daarbuiten. Voor de Nederlandse Sint-Gregoriusverening vertaalde hij de *Basiscursus Gregoriaans* van Eugène Cardine en schreef het praktische boekje *Gregoriaans Nu*.

Daarnaast was zijn grootste levenswerk de compositie van nieuwe Nederlandstalige gezangen voor de viering van de eucharistie en het getijdengebed. Hij was vanaf de oprichting lid van de Intermonasteriële Werkgroep voor Liturgie (IWVL). De IWVL publiceerde het Abdijboek met zijn vele uitgaven voor gebruik in de Nederlandse en Vlaamse kloosters. Deze uitgaven vonden echter ook hun weg in de parochiële praktijk. Van 1977-1998 was Nico bestuurslid van de diocesane NSGV Breda en lid van de landelijke werkgroep Gregoriaans, de landelijke werkgroep Wisselende Gezangen en de werkgroep Cantatorium van de NSGV. Later fuseerden deze laatste twee werkgroepen tot de werkgroep liturgische muziek waarvan hij ook jarenlang lid was. Na een kort ziekbed overleed hij in zijn 93e levensjaar. Voor een uitgebreid artikel over leven en werk zie het Gregoriusblad van maart 2022.

Strofe uit ‘Jeruzalem, mijn vaderstad van Willem Barnard herzien

De derde strofe van het lied ‘Jeruzalem, mijn vaderstad, mijn moederhuis’ van Willem Barnard (1920-2010) heeft een nieuwe tekst gekregen. Hoewel dit lied in het nieuwe *Liedboek voor de Kerken* 21 strofen kent (nr. 737), is in de r.-k. praktijk alleen gangbaar de versie met 3 strofen, waarbij ook een andere melodie wordt gebruikt dan die in het nieuwe liedboek. Aanleiding vormde de bezwaren tegen de vijfde versregel 'de negers met hun loftrompet' in couplet 3. Met deze wijziging is ingespeeld op het bezwaar tegen het gebruik van het woord ‘negers’, dit woord heeft inmiddels een racistische lading heeft, al is er geen enkele twijfel aan de integere motieven van Barnard toen hij dit lied schreef of aan de andere reikwijdte van het dit woord in zijn tijd.

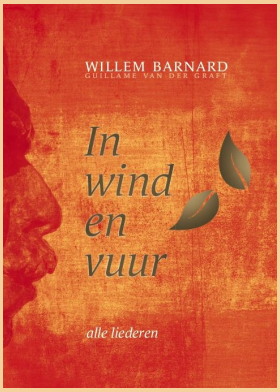

De nieuwe versie is opgenomen in de driedelige Barnardbundel *‘In wind en vuur’* die mei 2022 verschijnt. Het lied ‘Jeruzalem, mijn vaderstad, mijn moederhuis’ schreef Barnard ergens tussen 1958 en 1961, waarbij hij zich liet inspireren door een Engelse hymne uit de zestiende eeuw, die zelf weer sterk middeleeuwse wortels heeft. In de r.-k. praktijk werd de verkorte versie populair onder de melodie van Auld lang syne. Het lied verwijst naar het hemelse Jeruzalem, het Bijbelse beeld waarbij mensen en volken die geleden hebben onder vervolging en onderdrukking uiteindelijk een plaats vooraan krijgen.

Barnard schreef het lied mede tegen de achtergrond van de zwarte burgerrechtenbeweging in de Verenigde Staten en zijn bewondering voor mensen als Martin Luther King. Ook deze Amerikaanse predikant gebruikte het begrip ‘negro’ als een neutrale aanduiding van de zwarte bevolking, onder meer in zijn bekende toespraak I have a dream (‘…and there will be neither rest nor tranquility in America until the Negro is granted his citizenship rights’). In het kader van een groot project waarbij alle liederen van Willem Barnard worden gepubliceerd, staat een aangepaste versie van het Jeruzalemlied in de genoemde uitgave *In wind en vuur*. De laatste vier regels van vers 2 luiden nu als volgt: “Hoor! Gospelzang, trompetgeschal, ’t halleel – uw Naam is groot. Loof God die machten breken zal en van hun tronen stoot”. Ook het begin van vers 3

onderging een wijzingen en luidt nu als volgt: “Van alle kanten komen wij de lange lanen door, het is een eindeloze rij, de kinderen gaan voor”. De erfgenamen van Barnard hebben van harte ingestemd met deze aanpassingen. De Interkerkelijke Stichting voor het Kerklied beveelt het gebruik van de nieuwe tekst van harte aan.

Middenkorenfestival in Rijsbergen

Na een rondreizend leven gaat het Nationaal Middenkorenfestival zich settelen: met ingang van 2022 is Rijsbergen de plaats waar het allemaal gaat gebeuren.
Het bestuur van Code-Music is blij dat de organisatie van het Nationaal Jongerenkoren Festival (NJKF) dat jaarlijks in Rijsbergen plaatsvindt, nu ook het Nationaal Middenkorenfestival (NMKF) onder haar vleugels neemt.
Al 30 edities bestaat het NJKF. Honderden koren met samen duizenden jongeren hebben al die jaren tijdens het festivalweekend gezongen, muziek gemaakt en gefeest in dit Brabantse dorp.
Op zaterdag 28 mei zal het NJKF plaatsvinden, op zondag 29 mei het NMKF. Noteer deze datum in je kooragenda!
Alle middenkoren die bekend zijn bij Code-Music zullen een uitnodiging ontvangen via de organisatie van het NJKF.

Gregoriusblad

Het *Gregoriusblad* biedt als tijdschrift voor liturgische muziek nieuws, achtergrondinformatie, opinies, muziekbesprekingen, interviews, historische artikelen, tijdschriftenoverzichten. Het geeft aandacht aan hedendaagse liturgische gezangen, kerkmuziek uit het verleden, muziek uit de verschillende kerkelijke tradities, liturgisch-muzikaal beleid, orgelmuziek, muziek voor jongeren en kinderen, gregoriaans. Tweemaal per jaar ontvangen de abonnees een muziekbijlage (van 32 bladzijden) met daarin bladmuziek van nieuwe liturgische composities!

Het *Gregoriusblad* richt zich op kerkmusici, pastores, liturgisten en allen die op de hoogte willen blijven van recente ontwikkelingen in de liturgische muziek. Het *Gregoriusblad* is een uitgave van Gooi & Sticht in samenwerking met de Nederlandse Sint-Gregoriusvereniging (NSGV). Bezoek ook eens de website van het *Gregoriusblad*, u kunt daar extra materiaal vinden, audio-muziekvoorbeelden en de besproken orgels beluisteren. Inkijk in het nummer van december 2021.

Voor informatie, abonnementen én losse nummers van het *Gregoriusblad* en *Muziekbijlagen*: NSGV abonnementen, Koningin Emmaplein 3, 3016 AA Rotterdam tel. 010 - 281 5171 en e-mail: gregoriusblad@gmail.com.

Van harte aanbevolen voor iedereen die betrokken is bij en op de hoogte wil blijven van alle recente ontwikkelingen in de liturgische muziek.

Uw koor in deze nieuwsbrief

De redactie stelt het op prijs van uw koor nieuws voor deze nieuwsbrief met een of meerdere foto’s (met een korte toelichting) te ontvangen: nieuwsbrief@nsgvrotterdam.nl. Bovendien staat aanmelding voor deze nieuwsbrief open voor nieuwe lezers. U kunt zich

aanmelden via nieuwsbrief@nsgvrotterdam.nl

De nieuwe ‘sculptuur’ meerdere keren uitgereikt

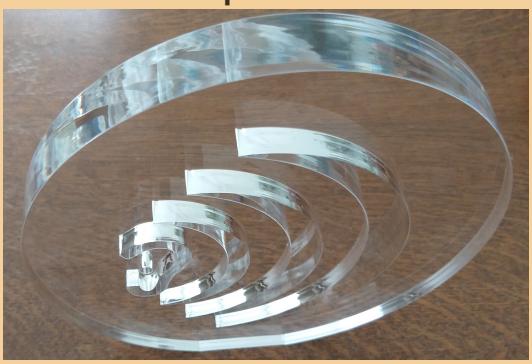

De nieuwe sculptuur van de NSGV is inmiddels 'ontdekt' door onze RK-koren en al een aantal keren uitgereikt aan koren en individuele personen. De sculptuur is van transparant plexiglas, 20 cm hoog, 2 cm dik en met de afbeelding van een oor waarachter geluidsgolven zichtbaar zijn; oor en geluidsgolven zijn uitgefreesd.
De afbeelding in de sculptuur verwijst naar het oor van paus Gregorius de Grote, die, zoals de legende ons heeft overgeleverd, door een duif de gregoriaanse melodieën in zijn oor kreeg ingefluisterd. Ontwerpster Marijke Kamsma is ook verantwoordelijk voor de huisstijl van de NSGV, waarin naast het oor en de geluidsgolven ook de duif prominent is afgebeeld.

De sculptuur is positief ontvangen door de koren; wie de sculptuur zag of zelf uitgereikt kreeg(!) was enthousiast over het mooie ontwerp van Marijke Kamsma. De sculptuur kan worden uitgereikt bij gelegenheid van jubilea van koren, dirigenten, organisten of koorleden met grote verdiensten. Op de sculptuur kan een tekst worden gegraveerd. Jubilea en bijbehorende onderscheidingen zijn doorgaans verbonden aan een (bereikt) aantal jaren, maar - reactie van een ontvanger - "dit is gewoon een mooi cadeau en een blijvende herinnering" dat ook los van jubilea kan worden uitgereikt als blijk van waardering, als dank, maar ook bijvoorbeeld bij het afscheid van een koorlid.

Een sculptuur kost € 65,00 (exclusief graveren). Het graveren kost - afhankelijk van de hoeveelheid tekst - rond de € 25,00 en wordt indien wenselijk voor de aanvrager uitgevoerd tegen kostprijs. Aanvragen kan via het aanvraagformulier. Meer informatie via nsgvlandelijk@gmail.com of telefonisch op 06 361 456 94 (coördinator NSGV).

Kerkmuziekdatabase van het Infocentrum nu weer toegankelijk

On-line bestanden kerkmuziek:

Bladmuziek meer dan 11.500 nummers
Boeken meer dan 800 nummers
Begeleidingen meer dan 2200 nummers
CD’s meer dan 4000 nummers
LP’s meer dan 900 nummers
CD-ROM minder dan 10 nummers
DVD’s minder dan 10 nummers
Muziekcassettes meer dan 300 nummers
Tijdschriften meer dan 20 nummers.

Maak gebruik van deze databases met uitgebreide zoekmogelijkheden om nieuw repertoire voor uw koor te vinden. De muziek is ter inzage in ons Documentatiecentrum.

Nieuwe aanwinsten

Nieuwe aanwinsten van het Documentatiecentrum kerkmuziek NSGV in Rotterdam betreffen muziekuitgaven voor diverse koorsoorten, studieboeken en cd’s. U kunt deze

inzien op ons documentatiecentrum aan het Koningin Emmaplein 3, 3016 AA te Rotterdam.
Kijk in de lijst met nieuwe werken of kijk zelf direct in de database om nieuw repertoire voor uw koor op te zoeken of kom eens in het documentatiecentrum kijken. Het telefoonnummer is: 010 - 281 51 84.

Muziek in de liturgie

Wat zingen we de komende zondagen?

Liturgische kalender C-jaar
De liturgische kalender van het C-jaar (van Advent 2021 t/m Christus Koning 2022) is te downloaden:

Liturgische kalender van het C-jaar (pdf).

Agenda

Raadpleeg steeds onze website voor de volledige agenda.
U kunt evenementen op het gebied van kerkmuziek, concerten, studiedagen voor publicatie aanmelden bij redactie Nieuwsbrief.

15 januari 2022
Dag van de cantor - St. Lambertuskerk, Etten-Leur
secretariaat@sintfranciscuscentrum.nl

29 januari
Dag van de cantor - St.-Gertrudiskerk, Bergen op Zoom
secretariaat@sintfranciscuscentrum.nl

25 maart
Festival Laetare - Norbertinessenpriorij Sint-Catharinadal, Oosterhout
sintcatharinadal.nl/laetare/

28 mei
Nationaal Jongerenkoren Festival (NJKF) - Rijsbergen, Rijsbergen
www.code-music.nl

29 mei
Nationaal Middenkorenfestival (NMKF) - Rijsbergen, Rijsbergen
www.code-music.nl

11 juni
Kerkmuziekdag SGGL - nader te bepalen
l.winter@bisdomgl.nl

11 - 12 juni
Nederlands Gregoriaans Festival - Sint-Janskathedraal, 's-Hertogenbosch
www.gregoriaans-platform.nl/nederlands-gregoriaans-festival

3 - 4 juli
Zomerfeest van Sint-Maarten - Utrecht, Utrecht

www.hetwondervansintmaarten.nl

24 september
Organistendag SGGL - nader te bepalen
l.winter@bisdomgl.nl

Vacatures

Er is op dit moment 4(5) vacatures in het bisdom Rotterdam:

dirigent te Oudewater

dirigent te Leiden

dirigent te Maasland

dirigent en instrumentalist te Lisse/Hillegom

Meld uw nieuwe vacatures aan bij redactie Nieuwsbrief.
U kunt ook het landelijk overzicht van vacatures NSGV raadplegen.

Onderscheidingen/jubilea

Oktober, november en december 2021

Er zijn in ons bisdom weer vele onderscheidingen uitgereikt.
Jubilarissen, proficiat !!

Helaas kunnen we deze keer niet de namen van de onderscheidenen publiceren omdat we niet zeker weten of (i.v.m. corona) alle voorgenomen uitreikingen daadwerkelijk zijn doorgegaan.

Sinds enige tijd staat er een nieuw aanvraagformulier voor onderscheidingen op de website. De onderscheidingen graag tenminste twee maanden voor de uitreiking aanvragen. De meerderheid van de aanvragen gebeurt echter nog steeds met verouderde formulieren. Dat is vervelend voor diegenen die deze aanvragen moeten behandelen. Maar het kan ook de aanvrager zelf een onaangename verrassing bezorgen omdat de prijzen van de onderscheidingen regelmatig worden aangepast. We doen een dringend beroep op alle aanvragers om het formulier te gebruiken dat op de website staat.

Het aanvraagadres in het bisdom Rotterdam is:

Diocesane instelling voor liturgische muziek Sint-Gregorius
Koningin Emmaplein 3
3016 AA Rotterdam
secretaris.disg@bisdomrotterdam.nl

Colofon

Redactie

B. Hillen (redacteur).

Aan dit nummer werkten mee:
R. Bot, mevr. A. de Jong en B. Hillen (webmaster en editing).

Redactie-adres:
Jachtwerf 12, 2725 DP Zoetermeer
E-mail: nieuwsbrief@nsgvrotterdam.nl
Telefoon: 079 - 341 85 75.

Inzending kopij:
Alle kopij dient aan het redactie-adres te worden gezonden, uiterlijk 3 maart 2022.

Uitgave: van het bestuur van de Diocesane Instelling voor liturgische muziek Sint-Gregorius (DISG) in het bisdom Rotterdam.
Verschijnt 4- 6 maal per jaar.
ISSN nr. 1387-3997.

Abonnement:
Het abonnement van deze nieuwsbrief is geheel gratis. Iedereen kan de nieuwsbrief ontvangen.
U kunt zich aanmelden of afmelden op onze website: NSGV Rotterdam of via e-mail: nieuwsbrief@nsgvrotterdam.nl.

© DISG 2021